

Mark Drakeford AC
Prif Weinidog Cymru

14 Mawrth 2019

Annwyl Mark,

Rôl y Cynulliad wrth ddeddfu ar gyfer Brexit

Cytunodd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol i ysgrifennu i gefnogi'r pryderon a fynegwyd gan y Llywydd a'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol mewn perthynas â rôl y Cynulliad yn y broses o ddeddfu ar gyfer Brexit.

Gwnaethom ystyried rôl y Cynulliad yn y broses o ddeddfu ar gyfer Brexit yn ystod cam cyntaf ein gwaith fel pwyllgor, a hynny yn nhymor yr hydref 2016.

Fe wnaethom ymhelaethu ar ein safbwynt yn dilyn cyhoeddi Papur Gwyn Llywodraeth y DU ar ddeddfu ar gyfer Brexit, ym mis Mawrth 2017.

Bryd hynny, fe wnaethom nodi ein pryder nad oedd rôl y deddfwrfeydd datganoledig wedi cael ei hystyried yn ddigonol a bod y broses o ddeddfu ar gyfer Brexit yn peri risgiau i'r setliad datganoli ac o ran rheoli'r pwerau a ddirprwywyd i Weinidogion Cymru.

Wrth ymateb i gyhoeddiad Bil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) yn nhymor yr hydref 2017, gwnaethom fynegi pryderon pellach ynghylch rôl y Cynulliad a gallu Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU i reoli'r broses o ddeddfu ar gyfer Brexit mewn meysydd datganoledig drwy Senedd y DU .

Er ein bod yn credu ein bod wedi gwneud rhywfaint o gynnydd, gan gynnwys sicrhau y cydnabyddir rôl y deddfwrfeydd datganoledig yn y broses yn Nhŷ'r Cyffredin, ni fodlonwyd ein hamcanion ar gyfer gwella Bil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) i roi mwy o rôl i'r Cynulliad.

Yn ystod y misoedd diwethaf, rydym wedi ystyried y llythyr a anfonodd y Llywydd atoch mewn perthynas â deddfu ar gyfer Brexit a rôl y Cynulliad. Roedd hyn yn cynnwys llawer o'r pryderon sydd gennym ni, fel Pwyllgor, ynghylch y ffordd y mae'r broses o ddeddfu ar gyfer Brexit wedi cael ei rheoli gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU. Er bod gennym efallai, ar sail eich ymateb i'r Llywydd, safbwyntiau gwahanol ynghylch rhesymeg Llywodraeth Cymru dros ofyn i Senedd a Llywodraeth y DU ddeddfu ar ei rhan, mae'r effaith yr un fath yn y bôn, sef llai o rôl i'r Cynulliad wrth ddeddfu ar gyfer Brexit.

Mae hyn yn arwyddocaol gan ei fod yn cyfyngu ar allu Aelodau'r Cynulliad i gyflawni'r rôl lawn y cawsant eu hethol i'w gwneud a gan ei fod yn golygu bod y penderfyniadau a wneir ynghylch cyfreithiau mewn meysydd datganoledig yn cael eu gwneud ymhell i ffwrdd o bobl Cymru. Mae'r cyfreithiau hyn, wrth gael eu pasio gan Lywodraeth y DU, yn cael eu gwneud yn Saesneg yn unig.

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol sy'n arwain y gwaith o graffu ar is-ddeddfwriaeth. Fodd bynnag, rydym ninnau wedi bod â cryn ddiddordeb yn y broses o ddeddfu ar gyfer Brexit, ac rydym yn cael diweddariadau rheolaidd gan ein swyddogion ar y cynnydd a wneir ac wrth inni graffu ar waith Gweinidogion. Mae hyn yn cynnwys monitro'r holl faterion o ran rhoi cydsyniad deddfwriaethol cysylltiedig â Brexit, ochr yn ochr â'r is-ddeddfwriaeth sy'n cael ei gwneud yn y Cynulliad ac yn San Steffan.

Mae adroddiad diweddar y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, *Craffu ar y rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018: Adroddiad Cynnydd*, yn rhoi cadarnhad pellach o'r pryderon sydd gennym ynglŷn â defnyddio pwerau cydredol.

Rydym yn cymeradwyo'r adroddiad pwysig hwn ac yn ychwanegu ein bod ninnau'n cefnogi'r casgliadau a wneir.

Roeddem yn pryderu'n enwedig wrth ddysgu bod dwy set o reoliadau yn ymddangos i fod yn groes i'r Cytundeb Rhynglywodraethol gan fod Llywodraeth y DU yn defnyddio pwerau o dan dan Ddeddf yr UE (Ymadael) 2018 i greu polisiau newydd mewn meysydd datganoledig, yn arbennig felly o gofio'r sicrwydd a roddwyd i ni gan Weinidogion Cymru y bydd y pwerau hyn yn cael eu defnyddio ar gyfer newidiadau technegol yn unig.

Yr wythnos diwethaf, gwnaethom gyhoeddi ein hadroddiad ar Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol y Bil Masnach. Yn yr adroddiad hwnnw, daethom i'r casgliad a ganlyn:

"Wrth i ni ystyried y newid i'r setliad datganoli, barn y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, a'n pryderon ein hunain ynghylch defnyddio pwerau cydredol o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, rydym wedi dod i'r casgliad bod sail dda i'n pryder gwreiddiol ynghylch darparu pwerau cydredol."

Er bod y llythyr yn canolbwyntio ar ddefnyddio pwerau cydredol yn bennaf, mae ein pryderon yn cynnwys defnyddio Biliau y DU ar gyfer deddfwriaeth sy'n gysylltiedig â Brexit y gallesid bod wedi ei hystyried gan y Cynulliad.

O ran y broses cydsyniad deddfwriaethol ar gyfer deddfwriaeth sylfaenol, fel hyn y'i disgrifir yn ein hadroddiad diweddar ar y Bil Masnach:

"Nid yw'r broses cydsyniad deddfwriaethol yn caniatáu ar gyfer ymgysylltu cynnil â'r deddfwriaeth y creffir arni. Yn hytrach, mae'n cynnig dewis syml a deuaidd rhwng rhoi caniatâd ar gyfer y darpariaethau fel y'u drafftwyd neu eu gwrthod yn llwyr."

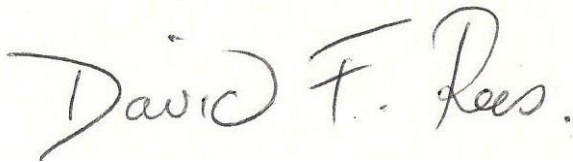
Mae hyn yn cyferbynnu'n anffafriol â'r gweithdrefnau ar gyfer craffu ar Filiau y Cynulliad, hyd yn oed o dan amgylchiadau brys.

Rydym yn parhau i fonitro'r broses o ddeddfu ar gyfer Brexit ac rydym yn edrych ymlaen at drafod rhai o'r materion hyn gyda chi yn ein cyfarfod ar 25 Mawrth 2019.

Rwyf yn anfon copi o'r llythyr hwn at y Llywydd a Gadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "David F. Rees." The signature is written in a cursive style with a large initial 'D' and 'R'.

David Rees AC

Cadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

